

M.Com Semester - 4 (CBCS) Examination**March/April - 2024 (NEW COURSE)****Management of Industrial Relations – II(Elective)****Time: 2:30 Hours****Marks: 70****Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન.૧ ઔદ્યોગિક સંબંધો અને માનવ સંબંધોના ઉદ્દેશ્યોની ચર્ચા કરો. (૨૦)
અથવા
- પ્રશ્ન.૧ ઔદ્યોગિક સંબંધોની લાક્ષણિકતાઓ અને અસર કરતા પરિબલોને વિગતવાર સમજાવો.
- પ્રશ્ન.૨ ઔદ્યોગિક વિવાદ અધિનિયમ, 1947 અનુસાર હડતાલના પ્રકારો, લે-ઓફ, છટણી અને તેની જોગવાઈઓની ચર્ચા કરો. (૨૦)
અથવા
- પ્રશ્ન.૨ બોમ્બે ઇન્ડસ્ટ્રીયલ રિલેશન એક્ટ મુજબ યુનિયનના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.
- પ્રશ્ન.૩ માનવ સંસાધન કલ્યાણનો ખ્યાલ સમજાવો. તેનું કાર્યક્ષેત્ર અને પ્રવૃત્તિઓ વર્ણવો. (૧૫)
અથવા
- પ્રશ્ન.૩ સામાજિક સુરક્ષાનો અર્થ અને તેના ઉદ્દેશ્યો અને સામાજિક સુરક્ષાને અસર કરતા પરિબલો સમજાવો.
- પ્રશ્ન.૪ ફેક્ટરી એક્ટ, 1948 અનુસાર આરોગ્ય અને સલામતી સંબંધિત જોગવાઈઓ સમજાવો. (૧૫)
અથવા
- પ્રશ્ન.૪ જાહેર રજાઓ, રજાઓ અને ઓવરટાઇમ પર નોંધ લખો.

ENGLISH VERSION

- Que.1 Discuss the objectives of Industrial Relations and Human Relations. (20)
OR
- Que.1 Explain in detail the Characteristics and Factors affecting Industrial Relations.
- Que.2 Discuss the Types of strikes, Layoffs, Retrenchment and its Provisions according to The Industrial Disputes Act, 1947. (20)
OR
- Que.2 Discuss the types of Unions as per Bombay Industrial Relations Act.
- Que.3 Explain the Concept of Human Resource Welfare. State its Scope & Activities in detail. (15)
OR
- Que.3 Explain the meaning of Social Security and its objectives and factors affecting Social Security.
- Que.4 Explain the provisions regarding Health & Safety according to the Factories Act, 1948. (15)
OR
- Que.4 Write note on holidays, leaves and over time.
